PATVIRTINTA
Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos generalinio direktoriaus 2026 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. B-169.

NAUDOJIMOSI BIBLIOTEKŲ ELEKTRONINIŲ PASLAUGŲ PORTALU WWW.IBIBLIOTEKA.LT TAISYKLĖS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Naudojimosi bibliotekų elektroninių paslaugų portalu www.ibiblioteka.lt taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos bibliotekų informacijos ir elektroninių paslaugų (toliau – paslaugos) portale www.iBiblioteka.lt teikimo sąlygas ir tvarką, paslaugų teikėjo ir paslaugų gavėjo (neregistruoto naudotojo ar skaitytojo) teises, pareigas ir atsakomybę.

2. Taisyklės yra taikomos visiems asmenims, kurie lankosi bibliotekų elektroninių paslaugų portale www.ibiblioteka.lt (toliau – iBiblioteka portalas) ir naudojasi jo teikiamomis paslaugomis.

3. iBiblioteka portalo valdytojas yra Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka (toliau – Nacionalinė biblioteka).

4. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

4.1. **Atstovas –** vyresnis nei 18 metų amžiaus fizinis asmuo, kuris pagal įstatymą, įgaliojimą ar LIBIS bibliotekoje pasirašytą sutikimą atstovauti, atstovauja skaitytoją (fizinį asmenį) LIBIS bibliotekoje ir prisiima visas teises bei pareigas, tokias pat kaip skaitytojas.

4.2. **Atstovaujamas asmuo –** asmuo, kuriam atstovauja atstovai LIBIS bibliotekoje ir iBiblioteka portale.

4.3. **Dokumentas –** bet kokiu būdu, forma bei laikmena pateikta saugoma ir naudojama informacija, įskaitant pritaikytą skaityti elektroninėmis priemonėmis: knyga, periodinis leidinys, rankraštis, natos, mikrokopijos, garsinis, regimasis, mišrus (garsinis regimasis), kartografinis, vaizdinis, elektroninis, skaitmeninis, aklųjų (Brailio) raštu išspausdintas ar kitu būdu informaciją pateikiantis dokumentas.

4.4. **Elektroninė knyga** – skaitmeninis knygos leidinys, kurio turinys pateikiamas elektronine forma ir kurį galima skaityti naudojant tam tinkamą elektroninį įrenginį ar programinę įrangą, išskyrus elektronines skaitykles.

4.5. **Elektroninis leidinys –** dokumentas, kurio informacija pateikiama skaitmenine forma ir kuris kuriamas, saugomas, tvarkomas, perduodamas bei skaitomas naudojant informacines ir komunikacines technologijas (elektroninės knygos, elektroniniai žurnalai ir laikraščiai, skaitmeniniai

straipsniai, disertacijos ir kiti mokslo darbai, garso ir vaizdo dokumentai, skaitmeninės knygos, rankraščiai, fotografijos bei kiti kultūros objektai).

4.6. **iBiblioteka portalas** – Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos bibliotekų elektroninių paslaugų portalas www.ibiblioteka.lt.

4.7. **Įgaliotasis asmuo** – leidėjo (juridinio asmens) vardu ir interesais veikiantis, leidėjui atstovaujantis asmuo – leidėjo (juridinio asmens) vadovas ar kitas įgaliotas asmuo, pateikęs įgaliojimą.

4.8. **LIBIS** – Lietuvos integrali bibliotekų informacijos sistema.

4.9. **LIBIS biblioteka** – apskrities ar savivaldybės viešoji biblioteka, Nacionalinė biblioteka arba kita specializuota biblioteka, kuri naudojasi LIBIS ir teikia iBiblioteka.lt portale nurodytas paslaugas.

4.10. **Leidėjas** – juridinis ar fizinis asmuo, kuris verčiasi leidybine veikla, yra registruotas iBiblioteka.lt portale ir pagal jam suteiktas prieigos teises galintis naudotis iBiblioteka.lt portalo funkcijomis.

4.11. **Metaduomenys** – struktūrizuoti duomenys, skirti skaitmeniniams ir suskaitmenintiems objektams identifikuoti, aprašyti, klasifikuoti, valdyti, rasti, pasiekti, naudoti ir ilgalaikiam išsaugojimui užtikrinti, apimantys informaciją apie objekto turinį, kilmę, struktūrą, technines charakteristikas, teises ir naudojimo sąlygas.

4.12. **Neregistruotas naudotojas** – iBiblioteka portale neregistruotas asmuo, kuris, remdamasis jam suteiktomis prieigos teisėmis, gali naudotis tomis iBiblioteka portalo funkcijomis, kurioms netaikomas reikalavimas autentifikuotis per Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platformos autentifikavimo paslaugą ar pateikti galiojantį skaitytojo pažymėjimą.

4.13. **Organizacija** – juridinis asmuo, registruotas iBiblioteka portale ir pagal jam suteiktas prieigos teises galintis naudotis iBiblioteka portalo funkcijomis.

4.14. **Paslaugų gavėjai** – skaitytojai, neregistruoti naudotojai, leidėjai ir kitos organizacijos, gaunančios paslaugas iBiblioteka portale.

4.15. **Skaityklė** – specialus įrenginys, skirtas elektroniniams leidiniams skaityti.

4.16. **Skaitytojas** – asmuo, autentifikuotas per elektroninių paslaugų gavėjų tapatumo nustatymo (autentifikavimo) paslaugą (Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platformoje, pasiekiamoje per Elektroninius valdžios vartus), registruotas iBiblioteka portale, ir pagal jam suteiktas prieigos teises galintis naudotis iBiblioteka.lt portalo funkcijomis ir paslaugomis.

4.17. **Skaitytojo pažymėjimas** – LIBIS bendras skaitytojo pažymėjimas, įskaitant iBiblioteka portale pateikiamą jo elektroninę formą.

4.18. **Tarpbibliotekinis abonementas (toliau – TBA)** – bibliotekų bendradarbiavimo pagrindu organizuojama dokumentų teikimo panaudai, informacijos ir reprografijos paslaugų visuma.

5. Kitos šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatyme, Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme, 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (toliau – Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

6. Šių Taisyklių priedai:

6.1. 1 priedas „Sutikimas dėl atstovavimo“;

6.2. 2 priedas „Prašymas dėl atstovavimo atšaukimo“;

6.3. 3 priedas „Asmens iki 16 metų amžiaus arba asmens, kuriam nustatyta globa arba rūpyba, atstovavimo patvirtinimas“.

II SKYRIUS
iBIBLIOTEKA PORTALE TEIKIAMOS PASLAUGOS

2.1. Bendrosios nuostatos

7. LIBIS biblioteka, naudodamasi LIBIS ir iBiblioteka portalu, teikia skaitytojams ir neregistruotiems naudotojams elektronines bibliotekos paslaugas.

8. Elektroninės paslaugos teikiamos visą parą, išskyrus atvejus, kai dėl techninės priežiūros, sistemos atnaujinimo, informacinių sistemų gedimų ar kitų objektyvių priežasčių teikimas laikinai sustabdomas arba apribojamas.

9. Skirtingų elektroninių paslaugų prieinamumas gali skirtis pagal:

9.1. dokumento rūšį;

9.2. autorių teisių ir licencinių sutarčių sąlygas;

9.3. dokumentą valdančios bibliotekos nustatytas naudojimo sąlygas;

9.4. technines galimybes.

10. Elektroninės paslaugos gali būti ribojamos, jeigu:

10.1. skaitytojas pažeidžia šias taisykles ir / ar naudojimosi biblioteka taisykles;

10.2. skaitytojas turi neįvykdytų įsipareigojimų LIBIS bibliotekai.

11. iBiblioteka portalo valdytojas turi teisę papildyti ar keisti iBiblioteka portalo funkcionalumą, nekeisdamas šių taisyklių esmės.

2.2. Skaitytojams teikiamos paslaugos

12. iBiblioteka portale skaitytojams teikiamos paslaugos:

12.1. skaitytojo pažymėjimo užsakymas;

12.2. dokumentų paieška bibliotekų Jungtiniame kataloge;

12.3. dokumentų rezervavimas ir užsakymo priėmimas;

12.4. dokumentų panaudos termino pratęsimas;

12.5. skaityklių teikimas panaudai;

12.6. elektroninių dokumentų teikimas panaudai, kai tokią teisę suteikia Biblioteka arba licencijos sąlygos;

12.7. informacijos apie skaitytojui išduotus, rezervuotus ir užsakytus dokumentus peržiūra;

12.8. informacijos apie mokėjimus peržiūra;

12.9. prašymų teikimas ir kitos elektroninės paslaugos;

12.10. naujienlaiškio prenumerata;

12.11. TBA leidinio užsakymas iš LIBIS bibliotekos;

12.12. TBA leidinio užsakymas iš kitų bibliotekų (užsienio ir kitų Lietuvos bibliotekų, kurios nepriklauso LIBIS);

12.13. TBA leidinio dalies kopijos užsakymas iš LIBIS bibliotekos;

12.14. TBA leidinio dalies kopijos užsakymas iš kitų bibliotekų (užsienio ir kitų Lietuvos bibliotekų, kurios nepriklauso LIBIS);

12.15. elektroninės knygos kūrimas populiariausiais formatais;

12.16. portale paskelbtų elektroninių periodinių leidinių ar kitų elektroninių dokumentų paieška ir skaitymas;

12.17. kitos paslaugos.

2.3. Leidėjams teikiamos paslaugos

13. Teikiamos paslaugos leidėjams, užsiregistravusiems iBiblioteka portale. Registruodamasis leidėjas pateikia informaciją, kad veikiantis fizinis asmuo turi visus įgaliojimus veikti leidėjo vardu: leidėjas fizinis asmuo yra įregistravęs leidėjo veiklą teisės aktų nustatyta tvarka, o leidėjas juridinis asmuo yra įgaliojęs šį asmenį atlikti iBiblioteka portale nurodytus veiksmus (pateikiamas VĮ „Registrų centras“ išrašas apie juridinio asmens vadovą, juridinio asmens vadovo įgaliojimas ar kita).

14. iBiblioteka portale leidėjams teikiamos paslaugos:

14.1. leidėjo registracija;

14.2. leidėjo atstovo registracija;

14.3. tarptautinio standartinio numerio suteikimas;

14.4. serialinio leidinio brūkšninio kodo užsakymas, pakeitimas;

14.5. serialinio leidinio perregistravimas kitam leidėjui;

14.6. savo elektroninių knygų sukūrimas ir publikavimas iBiblioteka portale;

14.7. elektroninio privalomojo egzemplioriaus teikimas.

15. Leidėjui paslaugos suteikiamos per 5 darbo dienas nuo prašymo pateikimo ir gauto apmokėjimo dienos. Leidėjo prašymu paslaugos gali būti suteiktos skubos tvarka per vieną darbo dieną nuo prašymo pateikimo ir apmokėjimo dienos.

2.4. Organizacijoms teikiamos paslaugos

16. Paslaugos organizacijoms:

16.1. TBA leidinio užsakymas iš Lietuvos LIBIS bibliotekos;

16.2. TBA leidinio užsakymas iš kitų bibliotekų (užsienio ir kitų Lietuvos bibliotekų, kurios nepriklauso LIBIS);

16.3. TBA leidinio dalies kopijos užsakymas iš Lietuvos LIBIS bibliotekų;

16.4. TBA leidinio dalies kopijos užsakymas iš kitų bibliotekų (užsienio ir kitų Lietuvos bibliotekų, kurios nepriklauso LIBIS).

2.5. Dokumentų rezervavimas ir užsakymas

17. Bibliotekos dokumentai išduodami LIBIS bibliotekos, kuriose skaitytojas yra užsiregistravęs, direktoriaus nustatyta tvarka ir terminais, elektroniniai leidiniai – licencinėse sutartyse nustatytomis sąlygomis.

18. LIBIS biblioteka turi teisę nustatyti skirtingas išdavimo sąlygas skirtingų rūšių dokumentams arba skirtingoms naudotojų grupėms.

19. Dokumentai neštis į namus arba naudoti skaitykloje gali būti rezervuojami ir / arba užsakomi naudojantis iBiblioteka portalu, informaciją apie užsakymą gaunant iBiblioteka portale ir elektroniniu paštu.

20. LIBIS biblioteka turi teisę atsisakyti vykdyti užsakymą, jeigu tai būtina dokumentų apsaugai, teisės aktų reikalavimų laikymuisi arba dėl kitų objektyvių priežasčių.

21. LIBIS biblioteka negarantuoja, kad dokumentas bus išduotas, jeigu iki išdavimo paaiškėja aplinkybės, dėl kurių dokumentas negali būti teikiamas panaudai arba skaitytojas nebeatitinka naudojimosi bibliotekos paslaugomis sąlygų.

2.6. Elektroninių leidinių teikimas panaudai

22. Biblioteka gali sudaryti galimybę skaitytojui gauti panaudai elektroninius leidinius per iBiblioteka portalą arba kitas LIBIS bibliotekos naudojamas elektroninių leidinių platformas.

23. Elektroniniai leidiniai skaitytojui suteikiami naudoti nustatytą laikotarpį.

24. Skaitytojas turi teisę elektroninius išteklius naudoti tik asmeniniams studijų, mokslo, švietimo, kultūros ar savišvietos tikslams, jeigu licencijos sąlygos nenustato kitaip.

25. Skaitytojui draudžiama:

25.1. kopijuoti didelės apimties, atsisiųsti ar kitaip automatizuotai kaupti elektroninių leidinių turinį;

25.2. perduoti suteiktą prieigą kitiems asmenims;

25.3. naudoti elektroninius leidinius komerciniais tikslais, jeigu tai draudžiama licencinėmis sutartimis;

25.4. pažeisti autorių teisių ir gretutinių teisių reikalavimus.

26. Nustačiusi neteisėtą naudojimąsi elektroniniais ištekliais, iBiblioteka gali laikinai arba visam laikui apriboti skaitytojo prieigą prie elektroninių paslaugų ir imtis kitų teisės aktuose numatytų priemonių.

27. Pasibaigus panaudos terminui, prieiga prie elektroninio dokumento panaikinama automatiškai, jeigu licencinė sutartis nenustato kitaip.

28. Skaitytojas neturi teisės šalinti techninių apsaugos priemonių, apeiti skaitmeninių teisių valdymo sistemų ar kitaip pažeisti elektroninių leidinių apsaugos mechanizmų.

29. LIBIS biblioteka neatsako už trečiųjų šalių elektroninių leidinių platformų veikimo sutrikimus.

2.7. Elektroninės knygos kūrimas

30. Skaitytojas ir leidėjas turi galimybę kurti elektroninę knygą iBiblioteka portalo priemonėmis, laikydamasis nustatytų standartų, teisės aktų nuostatų, nepažeisdamas kitų asmenų teisių ir interesų.

31. Skaitytojas ir leidėjas turi galimybę atsiųsti per Elektroninės knygos kūrimo paslaugą sugeneruotą elektroninę knygą ePUB arba PDF formatu.

32. Leidėjas, ketinantis užsakyti savo sukurtos elektroninės knygos viešinimo paslaugą, sudaro iBiblioteka portalo elektroninių paslaugų sutartį ir įgyja teisę:

32.1. įkelti elektroninę knygą naudodamasis iBiblioteka portalo priemonėmis ir sąlygomis, nurodant (užpildant) visą reikalaujamą informaciją (metaduomenis);

32.2. tvarkyti su elektronine knyga susijusią informaciją ir duomenis, juos keisti, koreguoti, ištrinti;

32.3. nustatyti jos prieigos ir naudojimo sąlygas, licenciją;

32.4. susipažinti su visa jo paskyroje teikiama informacija.

33. Paslaugų gavėjas, kurdamas elektroninę knygą, atsako už jos unikalumą ir tinkamą Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo bei kitų teisės aktų nuostatų įgyvendinimą.

34. iBiblioteka portalas neprisiima jokios atsakomybės už paslaugos gavėjo paskelbtą turinį.

2.8. Elektroninis privalomasis egzempliorius

35. Leidėjas elektroninį privalomąjį egzempliorių pateikia iBiblioteka portale teisės aktų nustatyta tvarka.

36. Leidėjas turi teisę pasirinkti pateikto elektroninio leidinio prieigos iBiblioteka portale sąlygas:

36.1. vieša (be prisijungimo) – neribotai gali skaityti neprisijungę ir prisijungę iBiblioteka portalo skaitytojai ir neregistruoti naudotojai;

36.2. vieša (prisijungus) – neribotai gali skaityti tik prisijungę iBiblioteka portalo naudotojai;

36.3. ribota (prisijungus) – leidinį gali skaityti vienas skaitytojas vienu metu, prisijungęs nurodytos LIBIS bibliotekos interneto tinkle. Biblioteka turi teisę įsigyti leidinio naudojimo licenciją ir suteikti iBiblioteka portalo skaitytojams ir neregistruotiems naudotojams prieigą prie šio elektroninio leidinio atsižvelgdama į bibliotekos įgytų licencijų kiekį ir sąlygas.

III SKYRIUS
SKAITYTOJO PAŽYMĖJIMAS

37. iBiblioteka portale skaitytojas prisijungęs su savo skaitytojo pažymėjimu įgyja teisę gauti visas nurodytas paslaugas.

38. Skaitytojo pažymėjimas išduodamas LIBIS bibliotekoje atvykus asmeniškai arba asmens atstovui, pateikus įgaliojimą ar sutikimą atstovauti. Elektroninis skaitytojo pažymėjimas įgyjamas registruojantis iBiblioteka portale.

39. Įgydamas skaitytojo pažymėjimą skaitytojas patvirtina, kad susipažino ir sutinka su šiomis taisyklėmis.

40. Skaitytojo pažymėjimas yra asmeninis. Juo gali naudotis tik asmuo, kuriam jis išduotas, arba jo teisėtas atstovas. Skaitytojo atstovas įsipareigoja informuoti atstovaujamąjį apie jo vardu panaudai paimtus dokumentus, disponuojamą bibliotekos turtą, jam žinomus įsipareigojimus bibliotekai.

41. Pažymėjimą turintis LIBIS bibliotekos skaitytojas nustatyta tvarka, vieną kartą per metus, portale arba lankomoje bibliotekoje turi patvirtinti savo asmens duomenų aktualumą – persiregistruoti. Skaitytojui nepersiregistravus jo asmens duomenys saugomi 6 metus Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos nuostatuose nustatyta tvarka.

42. Skaitytojui naujas pažymėjimas gali būti išduodamas tik jį praradus ar sugadinus.

43. Skaitytojas turi teisę išsiregistruoti iš visų LIBIS bibliotekų arba iBiblioteka portalo, užsakydamas paslaugą „Ištrinti asmens duomenis“ arba pateikdamas prašymą bet kurioje bibliotekoje. Skaitytojui, turinčiam piniginių įsiskolinimų bibliotekai, išsiregistravimo data atidedama iki skolos apmokėjimo dienos.

IV SKYRIUS
SKAITYTOJO ATSTOVAVIMAS

44. Skaitytojas turi teisę gauti iBiblioteka portalo arba LIBIS bibliotekos, kurioje yra užsiregistravęs, paslaugas per atstovą, kai:

44.1. LIBIS bibliotekoje kartu su atstovu pasirašo sutikimą dėl atstovavimo;

44.2. jo atstovas pateikia bibliotekai asmens iki 16 metų amžiaus arba asmens, kuriam nustatyta globa arba rūpyba, atstovavimą patvirtinantį galiojantį dokumentą (gimimo liudijimą, vaiko globėjo / rūpintojo atstovavimo teisę patvirtinančią pažymą, rašytinį įgaliojimą ar kitą galiojantį atstovavimą patvirtinantį dokumentą);

44.3. kai atstovaujamas asmuo yra jaunesnis nei 16 metų amžiaus, o jo atstovas yra vienas iš tėvų, ir atstovo bei atstovaujamo asmens pavardės sutampa, registruojantis ar įforminant atstovavimą pateikiami tik atstovo ir atstovaujamo asmens tapatybę patvirtinantys dokumentai, kai pavardės nesutampa – pateikiamas ir gimimo liudijimas arba kitas giminystės ryšį patvirtinantis dokumentas.

45. Sutikimas dėl atstovavimo pildomas atstovui ir atstovaujamam asmeniui atvykus į LIBIS biblioteką. Jeigu dėl objektyvių priežasčių, pavyzdžiui, sveikatos būklės ar negalios, atstovaujamas asmuo negali atvykti į biblioteką, sutikimas gali būti užpildomas ir pasirašomas neatvykstant į biblioteką. Tokiu atveju užpildyta ir abiejų asmenų pasirašyta forma bibliotekai gali būti pateikiama vienu iš šių būdų:

45.1. paštu – siunčiant užpildytą ir pasirašytą formą kartu su atstovo ir atstovaujamo asmens tapatybės dokumentų kopijomis;

45.2. elektroniniu paštu – siunčiant užpildytą skaitmeninę formą, pasirašytą abiejų asmenų kvalifikuotais elektroniniais parašais.

46. Biblioteka, patikrinusi pateiktos formos užpildymo teisingumą ir įsitikinusi atstovavimo teisėtumu, paštu gautas tapatybės dokumentų kopijas grąžina skaitytojui arba jo atstovui paštu ar įteikia atvykus į biblioteką. Elektroniniu paštu gautos tapatybės dokumentų kopijos saugiai ištrinamos ir nesaugomos ilgiau, nei būtina sprendimui dėl atstovavimo patvirtinimo priimti, bet ne ilgiau kaip iki šio sprendimo priėmimo dienos.

47. LIBIS bibliotekos darbuotojas, prieš patvirtindamas atstovavimą, patikrina atstovo ir atstovaujamo asmens tapatybę, įsitikina, kad atstovaujamas asmuo išreiškė valią dėl atstovavimo, ir, kai taikoma, patikrina atstovavimo teisėtumą patvirtinančius dokumentus. Kai sutikimas pateikiamas nuotoliniu būdu, tapatybė ir valia dėl atstovavimo patikrinamos pagal pateiktus dokumentus ir (arba) kitomis bibliotekos nustatytomis saugiomis bei proporcingomis priemonėmis. Kilus pagrįstų abejonių dėl pateiktų duomenų, dokumentų autentiškumo ar atstovaujamo asmens valios, biblioteka gali paprašyti pateikti papildomą informaciją arba pasirinkti kitą tapatybės ir valios patvirtinimo būdą. Asmens duomenys tvarkomi tik tiek, kiek būtina atstovavimui patvirtinti, laikantis asmens duomenų apsaugos reikalavimų.

48. Šių Taisyklių 44 punkte nurodyti dokumentai galioja visose LIBIS bibliotekose.

49. Atstovavimas pasibaigia atstovaujamam asmeniui suėjus 16 metų arba atšaukiamas atstovaujamam asmeniui pateikus vienai iš LIBIS bibliotekų užpildytą ir pasirašytą prašymą dėl atstovavimo atšaukimo. Tuo atveju, kai skaitytojas turi įsiskolinimų LIBIS bibliotekai, prašymas dėl atstovavimo atšaukimo nepriimamas iki įsiskolinimo apmokėjimo dienos.

50. Atstovas prisiima atsakomybę už atstovaujamo asmens veiksmų padarinius, susijusius su biblioteka ir paslaugomis, įskaitant atsakomybę už negrąžintus leidinius ar padarytą žalą bibliotekos turtui, ir įsipareigoja atstovaujamo asmens vardu apmokėti delspinigius, jei skaitytojas jų neapmoka per 6 (šešis) mėnesius nuo leidinio grąžinimo termino pabaigos, taip pat įsipareigoja atlyginti bibliotekos patirtus nuostolius.

51. Formos, pateiktos registruojantis per atstovą ar atšaukiant atstovavimą (Taisyklių 1, 2 ir 3 priedai) saugomos 1 (vienus) metus nuo paskutinio skaitytojo persiregistravimo, kaip nustatyta šių Taisyklių 52 punkte, arba pasibaigus atstovavimui.

52. Automatiniu ir neautomatiniu būdais tvarkomi skaitytojų asmens duomenys saugomi tol, kol skaitytojas naudojasi Nacionalinės bibliotekos paslaugomis arba tol, kol galioja asmens duotas sutikimas. Jeigu skaitytojas nebesinaudoja Nacionalinės bibliotekos paslaugomis, jo asmens duomenys saugomi ne ilgiau nei nustatyta Asmens duomenų tvarkymo Lietuvos integralioje bibliotekų informacijos sistemoje (LIBIS) ir šiose Taisyklėse. Jeigu per šį laikotarpį skaitytojas nė karto nepasinaudojo bibliotekos, kurioje yra užsiregistravęs, paslaugomis, nepersiregistravo, jo duomenys sunaikinami. Skaitytojų atstovų asmens duomenys saugomi 1 (vienus) metus nuo atstovavimo pabaigos. Skaitytojų, kurie turi piniginį įsiskolinimą bibliotekai, ir jų atstovų duomenys saugomi iki kreditorinio reikalavimo patenkinimo, bet ne daugiau nei 10 metų nuo teisės į kreditorinį reikalavimą atsiradimo. Pasibaigus asmens duomenų saugojimo terminui, asmens duomenys sunaikinami.

V SKYRIUS
PRISIJUNGIMAS IR AUTENTIFIKAVIMAS

53. Skaitytojas prie iBiblioteka portalo jungiasi naudodamasis portale nustatytomis autentifikavimo priemonėmis.

54. Prisijungimas gali būti vykdomas naudojantis:

54.1. Elektroninių valdžios vartų teikiamomis autentifikavimo priemonėmis:

54.1.1. elektroniniu parašu;

54.1.2. mobiliuoju parašu;

54.1.3. Smart-ID ar kitomis portale palaikomomis elektroninės atpažinties priemonėmis.

54.2. Kitais LIBIS bibliotekos arba iBiblioteka portalo valdytojo nustatytais autentifikavimo būdais:

54.2.1. skaitytojo pažymėjimo numeriu ir slaptažodžiu;

54.2.2. skaitytojo elektroniniu paštu ir slaptažodžiu;

54.2.3. skaitytojo sukurtu prisijungimo vardu ir slaptažodžiu.

55. iBiblioteka portalas gali taikyti skirtingus autentifikavimo būdus skirtingoms elektroninėms paslaugoms.

56. Skaitytojas atsako už savo prisijungimo priemonių saugumą ir privalo imtis visų pagrįstų priemonių, kad jos nepatektų tretiesiems asmenims.

57. Skaitytojui draudžiama:

57.1. perduoti prisijungimo duomenis kitiems asmenims;

57.2. naudotis ne savo paskyra;

57.3. apeiti autentifikavimo ar prieigos kontrolės priemones;

57.4. atlikti veiksmus, galinčius pažeisti portalo informacinių sistemų saugumą.

58. Nustačius neteisėto prisijungimo ar paskyros naudojimo požymių, iBiblioteka portalo valdytojas turi teisę laikinai sustabdyti paskyros veikimą iki aplinkybių išsiaiškinimo.

59. Skaitytojas, pastebėjęs galimą neteisėtą prisijungimą prie savo paskyros, privalo nedelsdamas apie tai informuoti iBiblioteka portalo valdytoją elektroniniu paštu biblio@lnb.lt ar kitu iBiblioteka portale nurodytu elektroniniu paštu.

60. iBiblioteka portalo valdytojas neatsako už žalą, atsiradusią dėl to, kad skaitytojas nesilaikė prisijungimo priemonių saugumo reikalavimų arba perdavė savo prisijungimo duomenis kitiems asmenims.

61. Prisijungimo duomenys ir autentifikavimo informacija naudojami tik skaitytojo tapatybei nustatyti, elektroninėms paslaugoms teikti bei teisės aktų nustatytais informacinių sistemų saugumo tikslais.

VI SKYRIUS
ATSISKAITYMO UŽ PASLAUGAS TVARKA

62. Paslaugų kainos nurodytos portale iBiblioteka su pridėtinės vertės mokesčiu.

63. Paslaugų gavėjas už pateiktą paslaugą apmoka šiais būdais:

63.1. portale iBiblioteka per Elektroninės valdžios vartus;

63.2. atvykęs į LIBIS biblioteką;

63.3. banko pavedimu į paslaugą suteikusios bibliotekos banko sąskaitą. Pavedimą galima atlikti naudojantis internetinės bankininkystės sistemomis arba kuriame nors banko skyriuje. Pasirinkęs šį mokėjimo būdą skaitytojas privalo nurodyti užsakymo identifikavimo numerį ir paslaugos kodą. Šie duomenys pateikiami portale iBiblioteka su paslaugos mokėjimu susijusioje informacijoje. Pasirinkus šį mokėjimo būdą ir nurodžius užsakymo identifikavimo numerį bei paslaugos kodą, laikoma, kad apmokėjimas gautas po 3 darbo dienų nuo pavedimo įvykdymo dienos. Duomenų nenurodžius laikoma, kad neapmokėta už paslaugą.

64. Skaitytojui per nurodytą laikotarpį nesumokėjus už paslaugą, paslaugos suteikimas stabdomas ir užsakymas atšaukiamas.

VII SKYRIUS
PASLAUGŲ GAVĖJO TEISĖS, PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖ

65. Paslaugų gavėjas iBiblioteka portale **turi teisę**:

65.1. naudotis teikiamomis paslaugomis šių Taisyklių nustatyta tvarka;

65.2. pasirinkti norimas lankyti bibliotekas ir jose užsiregistruoti;

65.3. prenumeruoti naujienas ir kitokią informaciją;

65.4. bet kada atsisakyti portale ir LIBIS bibliotekose teikiamų paslaugų (atsisakymas neatleidžia nuo pareigos apmokėti už suteiktas paslaugas);

65.5. tikrinti savo registracijos duomenis;

65.6. atnaujinti kontaktinę informaciją, jeigu tai leidžia sistema;

65.7. pasirinkti pageidaujamus pranešimų gavimo būdus;

65.8. stebėti savo užsakymų vykdymo eigą;

65.9. susipažinti su tvarkomais duomenimis, įskaitant asmens duomenis, ir juos atnaujinti;

65.10. teikti prašymus dėl asmens duomenų tvarkymo (ištrynimo, taisymo ir kita);

65.11. gauti konsultacijas dėl iBiblioteka portalo naudojimo;

65.12. kitas teises, numatytas teisės aktuose.

66. Paslaugų gavėjas patvirtina ir sutinka, kad

66.1. jo asmens duomenis tvarkys duomenų valdytojas ir LIBIS bibliotekos, kuriose yra užsiregistravęs;

66.2. yra susipažinęs ir sutinka su asmens duomenų tvarkymo tikslais ir sąlygomis;

66.3. pateikė teisingus ir tikslius duomenis;

66.4. pats atsako už duomenų, reikalingų prisijungimui prie iBiblioteka portalo, apsaugą ir slaptumą;

66.5. susirašinėjant iBiblioteka portalo priemonėmis, elektroniniu paštu, visi susitarimai, pranešimai ir perspėjimai ar kiti elektroniniai pranešimai prilyginami rašytiniam susitarimui;

66.6. susipažinęs su visomis taisyklėmis, pateikiamomis iBiblioteka portale, aktualiomis užsakant konkrečias paslaugas.

67. Paslaugų gavėjas, atstovaudamas kitam asmeniui, patvirtina, kad:

67.1. sutinka, kad portalas iBiblioteka ir LIBIS biblioteka, kurioje registruojasi, tvarkytų jo ir jo atstovaujamo asmens duomenis;

67.2. supažindino savo atstovaujamą asmenį su visomis taisyklėmis, pateikiamomis iBiblioteka portale užsakant paslaugą;

67.3. yra susipažinęs ir prisiima visišką atsakomybę už savo atstovaujamo asmens veiksmus portale iBiblioteka ir LIBIS tinklo bibliotekoje, kurioje registruojasi.

68. Paslaugų gavėjas – skaitytojas ir neregistruotas naudotojas – **privalo**:

68.1. laikytis teisės aktų ir iBiblioteka portale pateikiamų taisyklių nuostatų;

68.2. pateikti tik teisingus ir išsamius duomenis, o duomenims pasikeitus – nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 30 dienų juos atnaujinti iBiblioteka portale;

68.3. pateikti informaciją nepažeidžiant teisės aktų reikalavimų;

68.4. nedelsiant pasikeisti laikiną slaptažodį ir užtikrinti nuolatinio slaptažodžio slaptumą;

68.5. apmokėti už paslaugas, kurias užsakė iBiblioteka portale.

69. Paslaugų gavėjas – skaitytojas ir neregistruotas naudotojas – **atsako**:

69.1. už teisingų savo duomenų pateikimą registruojantis ir atnaujinimą laiku jiems pasikeitus;

69.2. už visus savo atliktus iBiblioteka portale veiksmus ir už savo veiksmais portalui iBiblioteka ir/ ar LIBIS bibliotekai padarytą žalą, kurią privalo atlyginti.

70. Skaitytojui ir neregistruotam naudotojui leidžiama sukurti bei publikuoti nuorodas į iBiblioteka portalą, jei jos nėra naudojamos portalo ar LIBIS bibliotekos veiklai sustabdyti, pakenkti ar trukdyti (techninėmis bei kitomis priemonėmis).

71. Paslaugų gavėjui draudžiama atsisiųsti (išskyrus iBiblioteka portalo kešavimo[1] atvejus ir su paslaugų teikimu susijusios informacijos ar turinio gavimo atvejus), keisti ar skleisti portalo turinį be iBiblioteka portalo valdytojo Nacionalinės bibliotekos raštiško sutikimo.

72. Naudojantis iBiblioteka portalo paslaugomis suteiktas bet koks turinys nėra viešas ir skirtas tik asmeniniam naudojimui, išskyrus atvejus, kai nurodyta kitaip.

73. Paslaugų gavėjui gali būti ribojamos elektroninės paslaugos iBiblioteka portale, jeigu jis:

73.1. pažeidžia šias taisykles ir / ar naudojimosi biblioteka taisykles;

73.2. turi neįvykdytų įsipareigojimų bibliotekai.

74. Sprendimą dėl elektroninių paslaugų ribojimo ir jo sąlygų priima bibliotekos, kurios taisykles paslaugų gavėjas pažeidė arba kuriai turi neįvykdytų įsipareigojimų, vadovas, o pažeidus taisykles iBiblioteka portale – šio portalo valdytojo vadovas.

75. Skaitytojo atstovas turi visas šiame Taisyklių skyriuje numatytas teises, pareigas ir atsakomybę kaip ir jo atstovaujamas asmuo, teisės aktų nustatyta tvarka ir sutikime dėl atstovavimo nustatytomis sąlygomis.

VIII SKYRIUS
PORTALO VALDYTOJO IR LIBIS BIBLIOTEKOS TEISĖS BEI PAREIGOS

76. iBiblioteka portalo valdytojas ir LIBIS biblioteka, kurioje skaitytojas yra užsiregistravęs, **turi teisę**:

76.1. nustatyti dokumentų išdavimo, rezervavimo, užsakymo ir kitų paslaugų teikimo tvarką;

76.2. tikrinti skaitytojo tapatybę, kai tai būtina paslaugoms teikti;

76.3. elektroninėmis ir kitomis ryšio priemonėmis teikti informaciją registruotam skaitytojui apie besibaigiantį ir pasibaigusį išduotų dokumentų panaudos terminą, artėjantį persiregistravimo terminą, įsiskolinimą ir kitą informaciją;

76.4. tvarkyti paslaugų gavėjų asmens duomenis vadovaujantis Asmens duomenų tvarkymo Lietuvos integralioje bibliotekų informacijos sistemoje (LIBIS) taisyklėmis ir šių taisyklių nuostatomis tiek, kiek tai būtina funkcijoms vykdyti ir paslaugoms teikti;

76.5. skirtingoms paslaugoms patvirtinti skirtingas tvarkas ar taisykles;

76.6. sustabdyti elektroninių paslaugų teikimą techninės priežiūros ar saugumo užtikrinimo tikslais;

76.7. keisti elektroninių paslaugų funkcionalumą, jeigu tai būtina jų veikimui ar plėtrai;

76.8. atsisakyti teikti paslaugas, jeigu skaitytojas pažeidžia teisės aktus ar šias taisykles;

76.9. žodžiu ar raštu įspėti skaitytoją ir neregistruotą naudotoją, pažeidusį šias taisykles arba kitus teikiamas paslaugas reglamentuojančius teisės aktus;

76.10. nustačius neteisėtus dokumentų ar kito turto pasisavinimo, tyčinio sugadinimo ar sunaikinimo atvejus bei viešosios tvarkos pažeidimo atveju teisės aktų nustatyta tvarka kreiptis į įgaliotų institucijų pareigūnus;

76.11. reikalauti atlyginti skaitytojo ar neregistruoto naudotojo bibliotekai padarytą žalą teisės aktų nustatyta tvarka, įvertinti padarytą pažeidimą pagal masto, sunkumo bei poveikio trukmės kriterijus ir priimti sprendimą dėl teisės naudotis iBiblioteka portalo, LIBIS bibliotekos paslaugomis ribojimo, skaitytoją apie priimtą sprendimą informuojant registruotu laišku, elektroniniu paštu arba portale;

76.12. atsisakyti teikti paslaugą, sustabdyti paslaugos teikimą, apriboti skaitytojo teises iBiblioteka portale arba LIBIS bibliotekoje, kurioje paslaugų gavėjas yra užsiregistravęs, jei jis pažeidžia teisės aktų ir iBiblioteka portale pateikiamų taisyklių nuostatas, elgesio viešojoje erdvėje principus.

77. iBiblioteka portalo valdytojas ir/ar LIBIS biblioteka, nustatę šių taisyklių pažeidimus, turi teisę:

77.1. įspėti skaitytoją ar neregistruotą naudotoją;

77.2. laikinai apriboti naudojimąsi iBiblioteka portalo paslaugomis, dokumentų išdavimą ir kita;

77.3. sustabdyti skaitytojo paskyros veikimą;

77.4. pareikalauti atlyginti padarytą žalą;

77.5. teisės aktų nustatytais atvejais kreiptis į kompetentingas institucijas.

78. iBiblioteka portalas ir LIBIS biblioteka, kurioje skaitytojas yra užsiregistravęs, **įsipareigoja**:

78.1. užtikrinti teisės aktuose ir taisyklėse nustatytų skaitytojo ir neregistruoto naudotojo teisių įgyvendinimą;

78.2. suteikti skaitytojui jo užsakytas ir laiku apmokėtas paslaugas;

78.3. gerbti skaitytojo privatumo teisę į jo asmeninę informaciją;

78.4. teikiant paslaugas vadovautis pagarbos žmogaus teisėms, lygių galimybių, teisingumo, nediskriminavimo, profesinės etikos principais;

78.5. asmens duomenis tvarkyti ir valdyti tik teisės aktų nustatyta tvarka, užtikrinti skaitytojo pateiktų asmens duomenų saugumą.

79. iBiblioteka portalo valdytojas ir LIBIS biblioteka gali laikinai nutraukti portalo veiklą, esant svarbioms aplinkybėms, apie tai iš anksto nepranešus skaitytojui ir neregistruotam naudotojui.

80. iBiblioteka portalas pasilieka teisę vienašališkai pakeisti, papildyti šias taisykles, apie tai paskelbiant viešai iBiblioteka portale.

IX SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

81. Šios taisyklės tvirtinamos Nacionalinės bibliotekos generalinio direktoriaus įsakymu ir skelbiamos viešai iBiblioteka portale.

82. iBiblioteka portalo valdytojas turi teisę bet kuriuo metu vienašališkai pakeisti, taisyti ar papildyti šias taisykles, atsižvelgdamas į teisės aktų reikalavimus. Taisyklių pakeitimai ir (ar) papildymai įsigalioja po jų paskelbimo iBiblioteka portale dienos. Jeigu skaitytojas po taisyklių pakeitimų ir (ar) papildymo paskelbimo ir toliau naudojasi portalo teikiamomis paslaugomis, laikoma, kad jis sutinka su visais taisyklių pakeitimais ir (ar) papildymais. Su šiomis taisyklėmis nesutinkantis skaitytojas negali naudotis portalo paslaugomis ir privalo išsiregistruoti iš iBiblioteka portalo.

_____

[1]Tam tikras optimizavimo procesas, kurio metu iBiblioteka portalo duomenų elementai atsisiunčiami ne iš iBiblioteka portalo, o prieš tai išsaugoti iš lokalios arba kitos saugyklos, nesusijusios su iBiblioteka portalo turinio teikimu.